

Repliker och kommentarer

I den här avdelningen välkomnas kommentarer till tidigare bidrag och korta inlägg med ekonomisk politisk anknytning

ANNA-GRETA LEIJON

Arbetsmarknaden för ungdomar – replik till ledarartikel

I nr 4/86 av *Ekonomisk Debatt* tar Eskil Wadensjö upp arbetsmarknaden för ungdomar och hävdar bl a att arbetsmarknadspolitiska åtgärder tenderar att senarelägga etableringsfasen och förskjuta arbetslösheten till äldre åldersgrupper (Wadensjö [1986]).

Som belägg för detta hänvisar Wadensjö till att ungdomsplatserna för 16–17-åringar som infördes 1982 följdes av en ökad arbetslöshet för 18–19-åringarna. Men det kan ju inte vara okänt för författaren, att vi vid denna tidpunkt hade en mycket svag konjunktur och stigande arbetslöshet för alla åldersgrupper. Resonemanget är lika vagt beträffande ungdomslagen för 18–19-åringar som infördes 1984. Wadensjö hävdar att arbetslösheten därefter steg för 20–24-åringarna. Detta är fel. Mellan 1984 och 1985 sjönk den relativa arbetslösheten för denna åldersgrupp från 6,6 procent till 6,3 procent. En ganska rimlig förklaring till att minskningen inte blev större kan vara av demografisk art, nämligen att antalet 20–24-åringar ökat kraftigt de senaste åren.

Wadensjös argument för att arbets-

marknadspolitiska åtgärder för ungdomar förskjuter problemen uppåt i åldrarna och försenar deras inträde på arbetsmarknaden är mycket svagt underbyggda. Mot sådana effekter talar bl a att flertalet arbetsmarknadspolitiska åtgärder för ungdomar är av relativ kort varaktighet. För de tidigare så vanliga beredskapsarbetena var den maximala tiden i regel 6 månader och för ungdomslagen som rent teoretiskt kan vara i 2 år gäller att varaktigheten varit mindre än 6 månader för ca tre fjärdedelar av ungdomarna under åren 1984 och 1985. Dessutom har flertalet ungdomar redan inträtt på arbetsmarknaden och haft tillfälliga arbeten innan de placerats i arbetsmarknadspolitiska åtgärder. Åtgärderna utgör därmed ett värdefullt inslag i den etableringsfas på arbetsmarknaden som Wadensjö talar om.

För att ytterligare underlätta för ungdomarna att snabbt komma ut i vanliga arbeten har en ökad satsning på jobbsökaraktiviteter skett från 1 juli 1985. Genom bl a dessa insatser har genomströmningen i ungdomslagen ökat och volymen kunnat reduceras med en fjärdedel under första halvåret i år. Från 1 juli infördes inskolningsplatser i näringslivet för ungdomar under 20 år, som också kommer att underlätta inträdet i vanliga jobb.

Genom att denna typ av företrädesvis efterfrågepåverkande åtgärder är kon-

ANNA-GRETA LEIJON är statsråd och chef för arbetsmarknadsdepartementet.

centrerade till de yngre ungdomarna bör arbetslösheten efter hand kunna reduceras även för ungdomar mellan 20 och 24 år. Därigenom bör också de arbetsmarknadspolitiska åtgärder som kan behövas för dessa äldre ungdomar i första hand utgöras av vanliga förmedlings- och utbildningsåtgärder, något som också betonas i årets kompletteringsproposition. Någon ytterligare utbyggnad av åtgärdssystemet för dessa ungdomar är därmed inte aktuell för närvarande.

Det är svårt att veta vilket faktaunderlag Wadensjö haft för sina kritiska omdömen om de arbetsmarknadspolitiska åtgärdernas verkningar för ungdomar. Varken han själv eller andra forskare har presenterat resultat som belägger sådana hypoteser.

Däremot kan man vara ganska övertygad om att en tillämpning av den "laissez-faire" syn som präglar artikeln kommer att leda till allvarliga arbetsmarknadsproblem för ungdomar, med stigande arbetslöshetstider, utträde ur arbetskraften och försämrade möjligheter att även långsiktigt etablera sig på arbetsmarknaden som troliga konsekvenser. Då riskerar också Sverige att hamna i det arbetslöshetsträsk som så många västeuropeiska länder befinner sig i och som man inte tycks kunna ta sig ur, trots de goda ekonomiska tillväxtbetingelser som nu föreligger.

Referenser

Wadensjö, E, [1986], "Arbetsmarknaden för ungdomar". *Ekonomisk debatt*, Årg 14, nr 4.